

Dinsdag
20 januari 2026
17:00 tot 18:00 uur

Kennisagenda's FMS; een nieuw proces

INFORMATIEF WEBINAR

Programma interactief webinar

Welkom en praktische zaken	Ilse
Aanleiding nieuwe procesafspraken	Amber
Standpunt agenderen	Romy
Toelichting nieuw proces	Amber
Zorgevaluatie kennisagenda's binnen de cirkel van kwaliteit	Laura
Vragen en afsluiting	Ilse

Spreekers tijdens dit webinar

Amber van den Borne ([LinkedIn](#)) is adviseur patiëntbelang bij [Patiëntenfederatie Nederland](#)

Romy Zwarts – van de Putte ([LinkedIn](#)) is adviseur bij Kennisinstituut - [Federatie Medisch Specialisten](#)

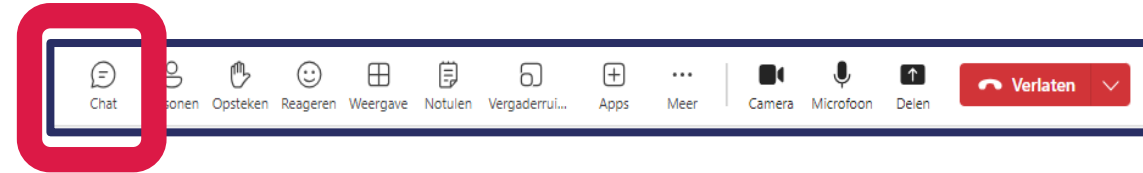

Laura Gelissen-Diepeveen ([LinkedIn](#)) is adviseur patiëntbelang bij [Patiëntenfederatie Nederland](#). Daarbij is zij betrokken bij [Zorgevaluatie en Gepast Gebruik \(ZE&GG\)](#)

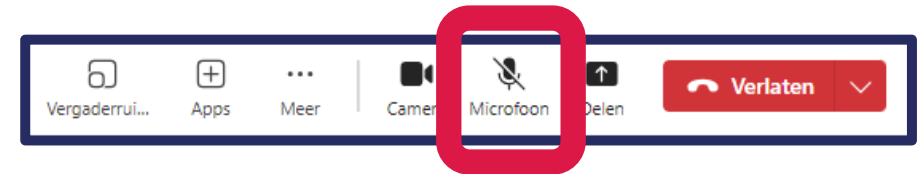
Interactief webinar

Vragen stellen kan tijdens de presentatie

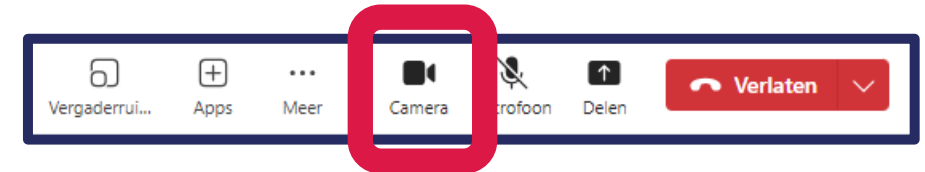
Heb je een vraag, gebruik de chat

Je microfoon graag op mute

De webinar wordt opgenomen,
Wil je niet in beeld, hou dan je camera uit

Teruglezen van de informatie

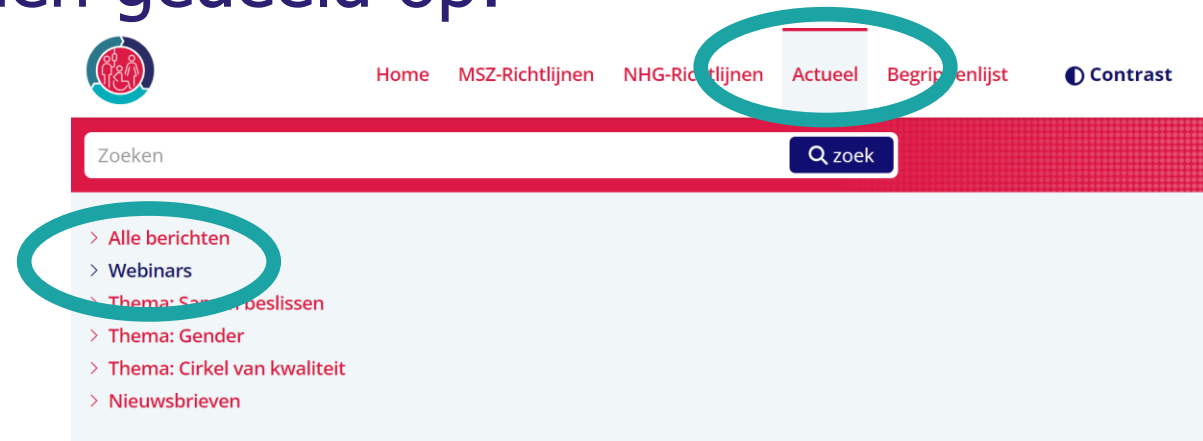
De presentatie en de opname worden gedeeld op:

Richtlijntool

ontwikkelen vanuit het patiëntenperspectief

Richtlijntool: ontwikkelen vanuit het patiënten perspectief

Webinar
Kennisagenda's FMS
06 januari 2026

Ontdek het vernieuwde proces rond de kennisagenda's! In dit webinar Op dinsdag 20 januari 2026 van 17.00 tot 18.00 uur nemen we je in een inspirerend webinar nemen we je mee in de belangrijkste veranderingen in het vernieuwde proces.

EEN NIEUW PROCES VAN **KENNISAGENDA'S**

THEMA'S EN VRAGEN INVENTARISEREN

Ophalen van Ideeën

PRIORITEREN EN ANALYSEREN

Selecteren en Evalueren

AGENDA VASTSTELLEN

Focus en Kennisdoelen

ONDERZOK EN INNOVATIE

Aan de Slag

**SAMENWERKING
EN AFSTEMMING**

DYNAMISCH EN FLEXIBEL

IMPACT EN TOEPASSING

VAN VRÅAG NAAR ANTWOORD

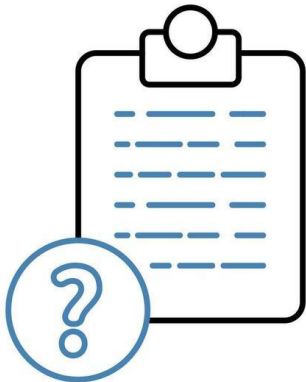
Aanleiding nieuwe procesafspraken

- 10 jaar kennisagenda's
- Patiëntenperspectief om kennisagenda te laten aansluiten bij kennisbehoeften van patiënten
- Evaluatie → om het patiëntenperspectief in de toekomst ook goed te kunnen borgen

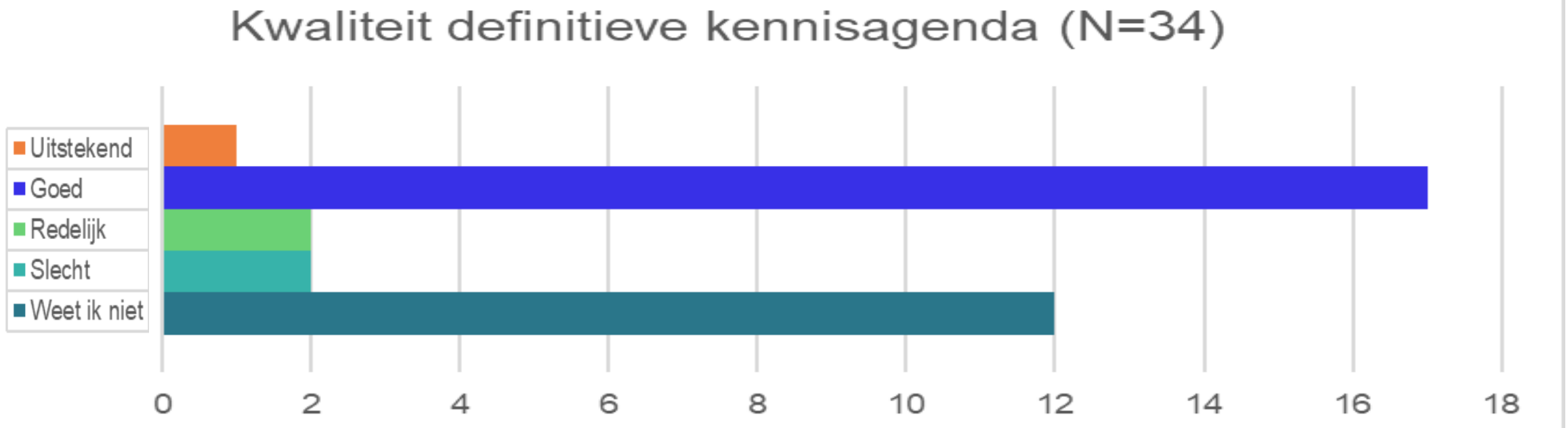
Evaluatie - Methode

- Vragenlijst – 45x ingevuld
- 2 Focusgroepen – in totaal 9 participanten

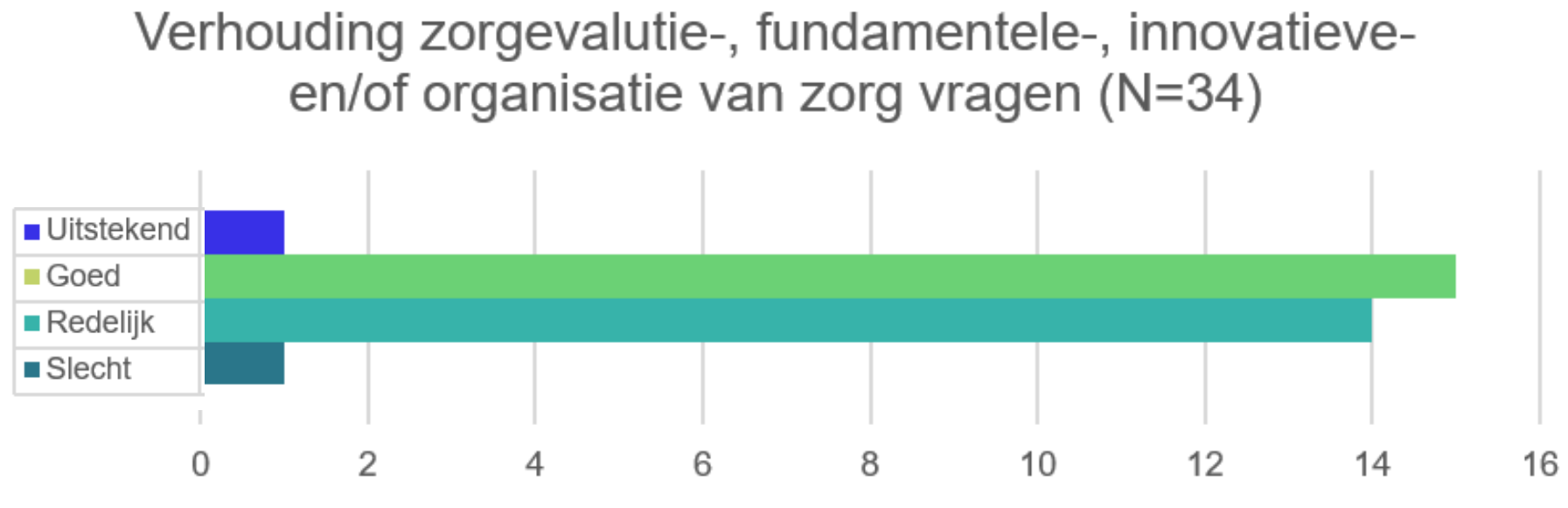
Kwaliteit van de kennisagenda

53% (18) van de respondenten is tevreden over de kwaliteit van de Kennisagenda, dit is iets meer dan de helft van de deelnemers

Mogelijkheid om andere kennisvragen in te dienen

Patiëntenorganisaties gaven aan ook de mogelijkheid te willen hebben om naast zorgevaluatievragen ook andere kennisvragen in te dienen zoals fundamentele vragen, innovatieve vragen of implementatie vragen

Evaluatie – Belangrijkste resultaten

- Patiëntenperspectief verdwijnt naar achtergrond
- Patiëntenperspectief ondervertegenwoordigd
- Niet tijdig geïnformeerd
- Onduidelijke verwachtingen

Nieuwe procesafspraken

- Gesprekken met het Kennisinstituut
- Proces van de ontwikkeling kennisagenda's aanpassen
- Doel → patiëntenperspectief beter borgen
- Wat hebben we bereikt?
- Vervolg:
 - Aandoening specifieke kennisagenda's
 - Andersoortige vragen

Federatie
Medisch
Specialisten

Toelichting op Standpunt agenderen

Webinar 20 januari 2026

Standpunt agenderen

Aanleiding:

- heterogeniteit tussen kennisagenda's (zowel in proces als type vragen)
- de kennisvragen leiden momenteel nog te weinig tot daadwerkelijk onderzoek
- De resultaten van onderzoek komen nog onvoldoende in richtlijnen terecht
- Weinig zicht en grip op onderzoek dat buiten kennisagenda's om wordt geïnitieerd

Kortom: het proces van kennisontwikkeling over bestaande zorg (zorgevaluatie) moet beter!

Standpunt agenderen

Beschrijving hoe de Federatie Medisch Specialisten de toekomst van het agenderen voor zich ziet, door:

1. door het proces te uniformeren
2. het beter in te bedden in de kennis-kwaliteitscyclus
3. door het belang van de regierol van de wv te beschrijven.

Het doel is om de positie van de kennisagenda te versterken en te zorgen dat deze dé bron blijft voor de meest impactvolle kennisvragen vanuit de medisch specialistische praktijk.

Naar verwachting zal het standpunt agenderen in februari worden gepubliceerd en vindbaar zijn op de website van de Federatie.

Kernpunten uit het standpunt agenderen

Inhoud

- Kennisagenda's bestaan uit de 10 meest relevante en urgente kennisvragen die onderzoek nodig hebben
- We dagen de wetenschappelijke verenigingen hiermee uit om ook echt keuzes te durven maken
- Bij voorkeur wordt de kennisagenda structureel (elke twee jaar) herzien

Formulering van de kennisvragen

- Kennisvragen zijn goed onderbouwd
- Kennisvragen zijn scherp geformuleerd (in principe als PICO)
- **Uitgangspunt is dat elke vraag middels één zorgevaluatie beantwoord kan worden**

Scope

- De scope van de kennisagenda beperkt zich tot zorgevaluatie: het evalueren van bestaande zorg
 - Bestaande zorg wil zeggen dat er ruime ervaring is binnen Nederland
 - Bestaande zorg behoort per definitie tot het beleidsterrein van de wv
- Op deze manier wordt de onderbouwing van het medisch handelen versterkt (kernpunt IZA)

Scope

- Innovatief, translationeel, fundamenteel en (de-)implementatie onderzoek behoort niet tot de kennisagenda
- Er zijn echter ook veelbelovende nieuwe ontwikkelingen die klinisch toepasbaar zijn, maar waarvoor nog geen ruime ervaring bestaat.
- Indien wetenschappelijke verenigingen deze onderwerpen willen agenderen, gebeurt dit expliciet en afzonderlijk van de zorgevaluatiekennisvragen, bijvoorbeeld in een apart hoofdstuk of aparte paragraaf.
- Less is more heeft een ander vertrekpunt, deimplementatie van bestaande zorg die voor de patiënt niets of weinig toevoegt in de praktijk en waar we geen bewijs voor hebben → beperkte kennisbehoefte

Bronnen

Kennisvragen worden nog steeds opgehaald via verschillende bronnen:

- Uit richtlijnen (via de richtlijnclusters)
- Vanuit de beroepsgroep
- Vanuit patiëntenorganisaties
- Vanuit overige relevante stakeholders (denk aan paramedici, zorgverzekeraars en koepelorganisaties)

Kennisagenda 2023-2026
**Ouderen in het
Ziekenhuis**

Aanpassingen in het prioriteringsproces

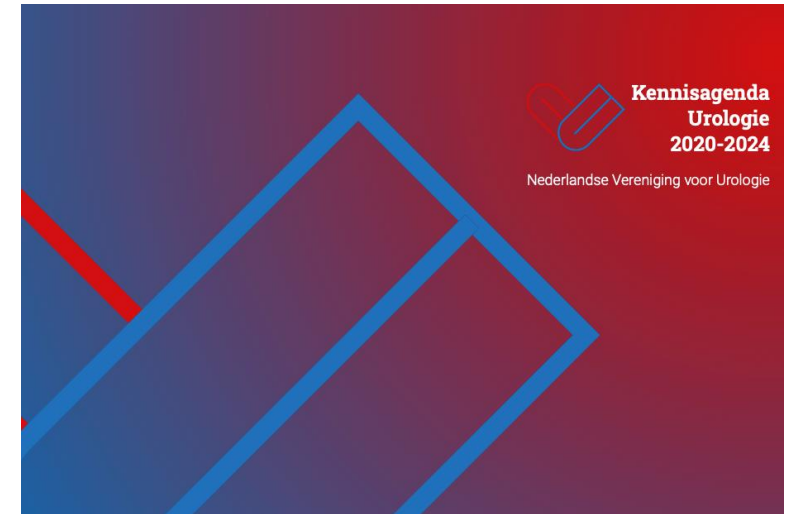
- Patiëntenbijeenkomst om met patiënten in gesprek te gaan
- Schriftelijke draagvlak enquête (leden, patiëntenorganisaties en clusters)
- Fysieke prioriteringsbijeenkomst
 - Enkel nog 20-40 vragen om een goede inhoudelijke discussie mogelijk te maken
- Aansluiting bij de doorlopende ZE&GG ronde

Kennisagenda
Revalidatiegeneeskunde
2023

Agenderen via de wv

- Principe is één vigerende kennisagenda per wetenschappelijke vereniging
- Communicatiekanalen vanuit de WV kunnen worden gebruikt
- Thematisch agenderen of het opstellen van afzonderlijke kennisagenda's via richtlijnclusters wordt niet als uitgangspunt genomen, omdat het aantal kennisagenda's toeneemt en het lastig is om regie te voeren.

Regievoering vanuit wv-en

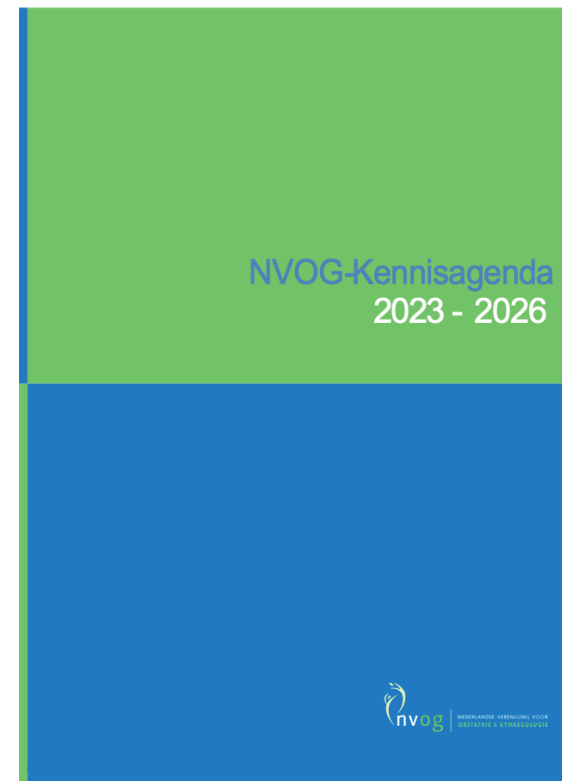
- Om de kennis-kwaliteitscyclus goed in te bedden is het belangrijk dat de wv **eigenaarschap** heeft over de kennisagenda
 - Met het publiceren van de kennisagenda volgt een **verplichting tot regievoering**
 - Het is cruciaal om zorg te dragen dat de geprioriteerde kennisvragen ook daadwerkelijk uitmonden in lopende zorgevaluaties en de resultaten hiervan in de praktijk terecht komen.
 - Belangrijk dat wv-en hier de relevante patiëntenorganisaties ook in betrekken.

Tweede Agenda
Zorgevaluatie NVALT

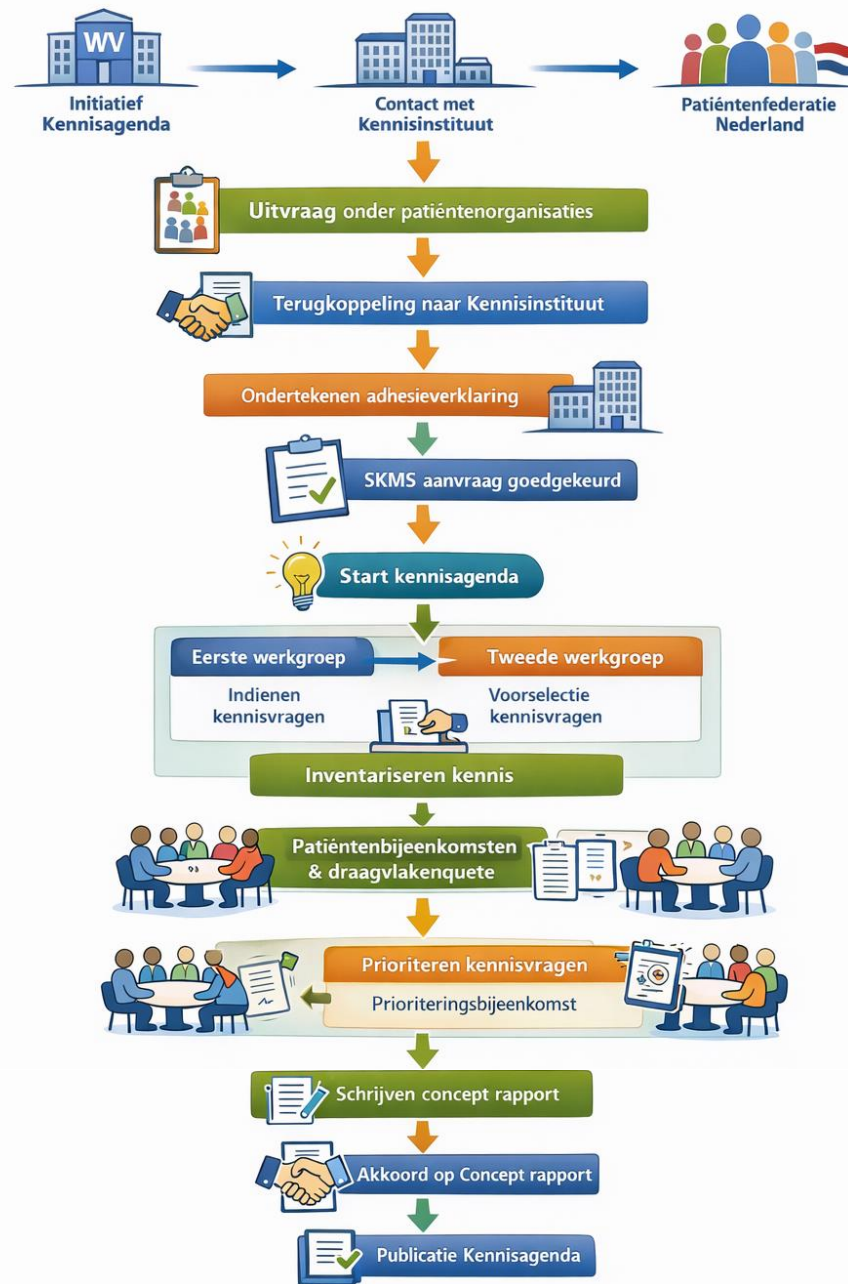
Rol van de adviseur van het Kennisinsituut

- Geen medisch-inhoudelijke expertise (onafhankelijk procesbegeleider)
- Procesbewaking
- Ondersteuning van het ontwikkelen van de kennisagenda
 - Plannen en voorbereiden van vergaderingen (samen met voorzitter)
 - Uitsturen van de inventarisatie
 - Bundelen van de kennisvragen
 - Ondersteunen van het prioriteringsproces
 - Ondersteunen bij het schrijven van het rapport

Federatie
**Medisch
Specialisten**

Nieuw proces – Initiatief & SKMS aanvraag

- Initiatief bij WV'en
- Betrokkenheid
 - Het Kennisinstituut
 - Patiëntenfederatie Nederland
- SKMS aanvraag
 - WV vraagt subsidie aan bij Stichting Kwaliteitsgelden Medisch Specialisten (SKMS)
 - Om herziening/ontwikkeling kennisagenda te financieren
 - Adhesieverklaring

Nieuw proces – Betrokkenheid patiëntenorganisaties

- Om te zorgen dat de juiste PO's tijdig en op passende wijze wordt betrokken, doet PFN een uitvraag onder PO's:
 - Lijst met patiëntenorganisaties vanuit WV
 - Deelname eerdere kennisagenda
 - Relevant onderwerp voor patiëntenorganisaties
 - Oproep in nieuwsbrief
- Welke rol willen deelnemende patiëntenorganisaties vervullen
- Terugkoppeling naar het Kennisinstituut

Nieuw proces – Betrokkenheid patiëntenorganisaties

- Rollen van patiëntenorganisaties tijdens ontwikkeling kennisagenda:
 - Lid van de werkgroep
 - Betrokken gedurende gehele traject
 - Aanwezig bij vergaderingen
 - Patiëntenperspectief inbrengen gedurende gehele proces
 - Lid van de klankbordgroep (bij meerdere PO's)
 - Geven input voor vergaderingen
 - Geven feedback op conceptrapport
 - Stakeholder
 - Indienen kennisvragen
 - Aanwezigheid prioriteringsbijeenkomst

Nieuw proces – Betrokkenheid patiëntenorganisaties

- Het Kennisinstituut benadert patiëntenorganisaties voor deelname en adhesieverklaring
 - Betrokkenheid aangeven
 - Belangrijk dat kennisagenda herzien of ontwikkeld wordt
 - Nog geen specifieke naam nodig
- Geen adhesieverklaring? Dan SKMS aanvraag niet compleet en kan aanvraag afgekeurd worden
- SKMS aanvraag goedgekeurd → start kennisagenda

Nieuw proces – Financiën

- Vacatiegelden voor een patiëntvertegenwoordiger in de werkgroep
- KIDZ gelden
 - Voor alle patiëntenorganisaties die deelnemen
 - Hoogte bedrag afhankelijk van rol
 - Factuur indienen

Nieuw proces – Samenstellen werkgroep en start

- Samenstellen werkgroep verantwoordelijkheid wetenschappelijke vereniging
- Eerste bijeenkomst
 - Toelichting proces – Verwachtingen
 - Via welke kanalen kennisvragen ophalen

Nieuw proces – Inventarisatie kennisvragen

- Uitnodiging indienen kennisvragen op twee manieren:
 - Het Kennisinstituut stuurt uitnodiging naar alle betrokken patiëntenorganisaties
 - Patiëntenfederatie Nederland plaatst oproep in nieuwsbrief
- Excel tabel beschikbaar voor eenvoudig intern verzamelen van kennisvragen
- Goede onderbouwing bij kennisvragen belangrijk

Nieuw proces – Voorselectie

- Bespreken ingediende kennisvragen door werkgroep
- Criteria voor voorselectie vaststellen
- Verdelen van kennisvragen onder werkgroepleden
 - Dubbele vragen eruit, vragen samenvoegen en beoordelen welke vragen afvallen
- Belangrijk om reden voor afvallen goed te documenteren

Nieuw proces – Patiëntbijeenkomst

- Aanwezig: patiëntenorganisaties die kennisvragen hebben ingediend en leden van de werkgroep incl patiëntvertegenwoordiger
- Alle kennisvragen van patiëntenorganisaties worden besproken
 - Mogelijkheid om afgevalen vragen te herformuleren

Nieuw proces – Draagvlak enquête

- Alle kennisvragen die door de voorselectie heenkomen worden breed uitgezet onder:
 - Medisch specialisten
 - Patiëntenorganisaties die benaderd zijn voor deelname
- Doel: inzicht krijgen in draagvlak voor elke kennisvraag
- 20-40 kennisvragen gaan door naar prioriteringsbijeenkomst

Nieuw proces – Prioriteringsbijeenkomst

- Patiëntenorganisaties waarvan de kennisvraag door is gegaan worden verwacht bij prioriteringsbijeenkomst
- Presentatie van patiëntvertegenwoordiger
- Verschillende stemrondes waarna er uiteindelijk een concept top 10 wordt opgesteld

Nieuw proces – Vaststellen definitieve top 10

- Na de prioriteringsbijeenkomst vindt er een werkgroepvergadering plaats
- Tijdens vergadering wordt er gekeken naar hoe er gestemd is
 - Vragen die veel stemmen hebben gekregen van patiëntvertegenwoordigers krijgen in principe voorrang
- Definitieve top 10 wordt door het Kennisinstituut teruggekoppeld aan alle deelnemers van de prioriteringsbijeenkomst

Nieuw proces – Rapport kennisagenda

- Werkgroepleden schrijven onderbouwing bij de kennisvragen die in de definitieve top 10 staan → opstellen concept rapport
 - Patiëntvertegenwoordiger schrijft niet mee, maar leest wel mee
- Patiëntvertegenwoordiger in werkgroep en/of Patiëntenfederatie Nederland geven akkoord doormiddel van steunbrief
- Publicatie kennisagenda
- Problemen tijdens ontwikkelproces?
kennisagendas@patientenfederatie.nl

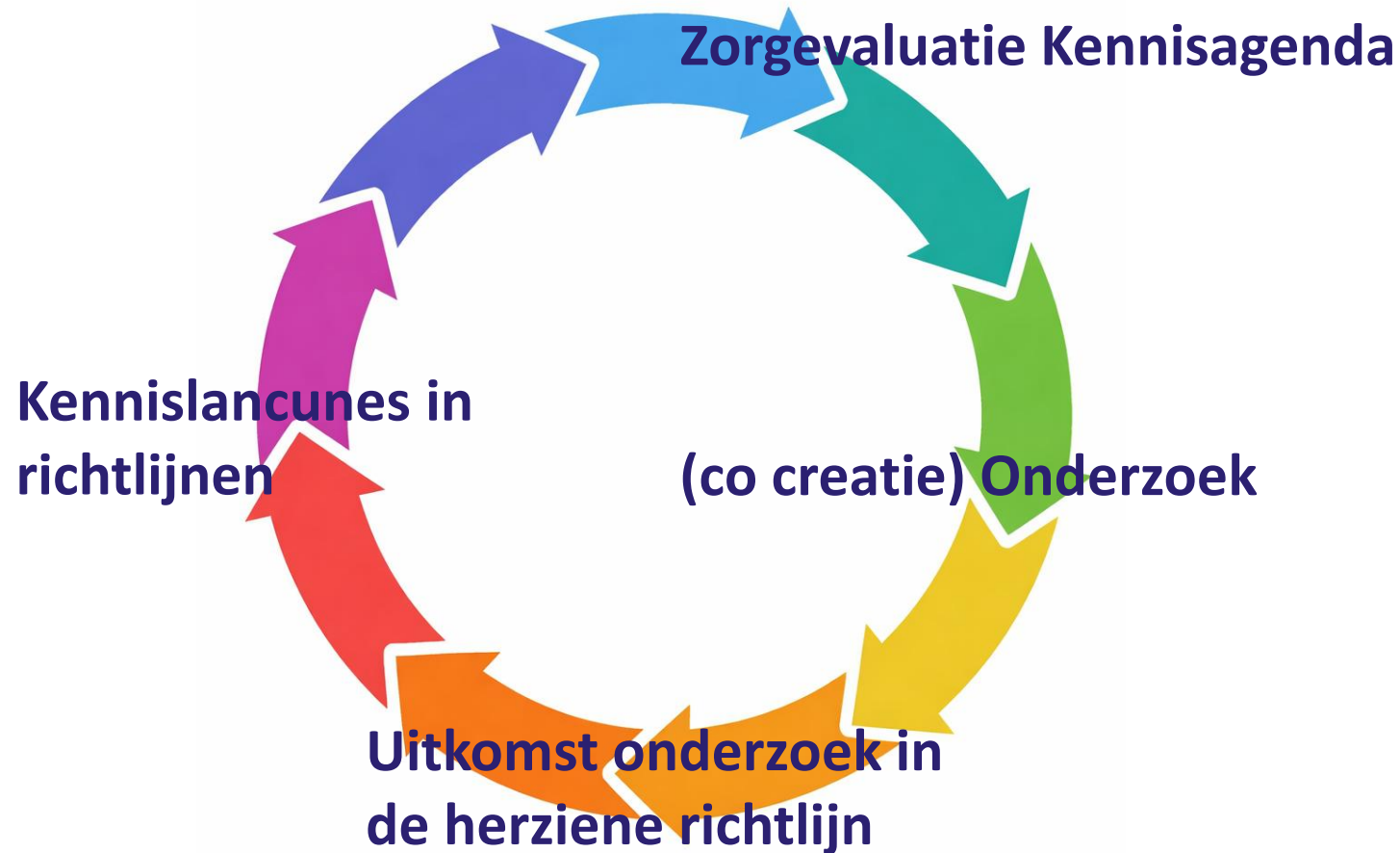

Patiëntenversie nieuwe proces afspraken kennisagenda's

- Beschrijving nieuwe procesafspraken
 - Alle stappen van het proces zijn uitgewerkt
 - Rustig nalezen
- Binnenkort gepubliceerd op de richtlijntool

Cirkel van kwaliteit

- De Cirkel van kwaliteit is het totaal van activiteiten, documenten etc, over de kwaliteit van zorg
- Zo worden kwaliteitsdocumenten ontwikkeld, onderzoek gedaan, kwaliteit van zorg gemeten
- Er zit een relatie en verband tussen deze onderdelen

Zorgevaluatie kennisagenda's binnen de cirkel van kwaliteit

- ZE&GG: Zorgevaluatie en Gepast gebruik

"We willen dat iedere patiënt in Nederland de **bewezen beste zorg** krijgt, waarbij we het **onbekende evalueren**, we **bewezen effectieve zorg implementeren**, we **stoppen met zorg** die **geen meerwaarde** biedt."

- Doorlopende subsidieronde

- 2x per jaar kennisvragen ophalen
- Steun patiënten en WV verplicht
 - Dat deze kennisvraag relevant is voor onze achterban en dat er onderzoek nodig is om een antwoord te krijgen op de kennisvraag.
 - Dat we zijn betrokken bij de totstandkoming van deze aanvraag;
 - Dat, als de kennisvraag wordt geselecteerd voor uitwerking tot een volledig onderzoeksprotocol, de genoemde patiëntenorganisatie zal deelnemen aan de co-creatie.
- Selectie van kennisvragen door commissie van MSZ-partijen
- Co-creatie traject: opstellen van studievoorstel
- Looptijd studie
- Resultaten in richtlijnen

Poll vraag – hoe werkt dit?

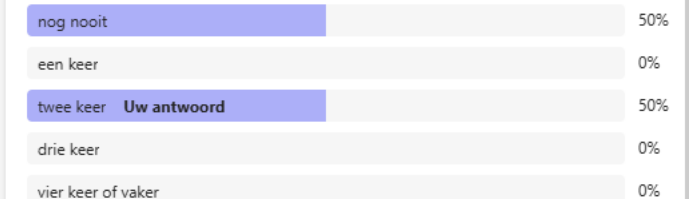
- 1:** De poll-vraag zal oppoppen op je beeldscherm/de chat
Zie je niet de pollvraag, geef dan je antwoord in de chat.
- 2:** Vul het juiste antwoord in en klik op de paarse verzend knop.
- 3:** De resultaten verschijnen op je beeldscherm/in de chat.
- 4:** Klik daarna op het kruisje of de Gereed-knop om het venster af te sluiten.
- 5:** In de chat kun je het overzicht blijven zien en nieuwe binnenkomende antwoorden bekijken.

Hoe vaak bent je al betrokken geweest bij de ontwikkeling van een richtlijn

- ☐ nog nooit
- ☐ een keer
- ☐ twee keer
- ☐ drie keer
- ☐ vier keer of vaker

Verzenden

Hoe vaak bent je al betrokken geweest bij de ontwikkeling van een richtlijn

Terug naar vraag

Vragen en afronding

We horen graag wat je van het webinar vond door middel van 2 pollvragen

1. Hebben wij je kunnen **informer**en, **enthousiasmer**en, **activer**en of **inspirer**en?
2. Hoe waardeer jij dit webinar op een schaal van 1-5?

Heb je nog een algemene vraag over richtlijnen, dan is er na afloop van dit webinar de mogelijkheid om die te stellen

Oproep

- Jullie input is belangrijk geweest bij het aanpassen van het proces van kennisagenda's
- Daarom vragen wij jullie input voor patiëntenparticipatie in richtlijnontwikkeling
 - Verzoek:
 - Invullen vragenlijst
 - Deelname aan focusgroep

Op de agenda

Volgende webinars/save the date:

- 31-3-2026: Modulair onderhoud

Dank je wel voor jullie aandacht en bijdrage!

Blijf op de hoogte door je aan te melden voor onze nieuwsbrief

